

Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli

16.09.2020

Tuomiokapitulin istunto

Kokousaika 16.09.2020 klo 12:15

Kokouspaikka Tuomiokapituli, Näsilinnankatu 26, Tampere

Jäsenet	Matti Repo	piispa, puheenjohtaja
	Olli Hallikainen	tuomiorovasti, poissa 289, 306-321 §:t
	Jorma Juutilainen	lakimiesasessori, poissa 305-321 §:t
	Terhi Törmä	hiippakuntadekaani
	Leena Sorsa	pappisasessori, poissa 301 §
	Juha Itkonen	pappisasessori, poissa 289 §
	Tiina Eskelinen	maallikkojäsen, poissa 289 §

Muut läsnäolijat	Timo Koivula	hiippakuntavaltuuston puheenjohtaja
	Hannu Laukkonen	notaari, sihteeri

16.09.2020

Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli

§ 284 Kokoustiedot

Kokouksen avaus

Piispa Matti Repo avaa kokouksen.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Tuomiokapitulin työjärjestyksen 1 §: mukaan tuomiokapitulin istunnot pidetään tuomiokapitulin määrääminä aikoina. Tuomiokapituli voi kokoontua myös muulloin piispan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta.

Kirkkolain 19 luvun 4 §:n mukaan tuomiokapituli on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla. Tuomiokapituli käsittelee asian täysilukuisena, jos se koskee papin tai lehtorin pysymistä kirkon tunnustuksessa. Kirkkoherran välittömän vaalin vaaliehdotusta tehtäessä jokaisesta sijasta äänestetään erikseen.

Esitys Kokous todetaan laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Päätös esityksen mukaisesti.

Pöytäkirjantarkastajan ja ääntenlaskijoiden valinta

Tuomiokapitulin työjärjestyksen 5 §:n 1-2 mom. mukaan tuomiokapitulin istunnossa pöytäkirjanpitäjänä toimii notaari tai hänen estyneenä tai esteellisenä ollessaan hallintosihteeri tai tuomiokapitulin määräämä muu jäsen tai viranhaltija.

Pöytäkirjanpitäjä laatii pöytäkirjan ja allekirjoittaa sen sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Pöytäkirjan tarkastaa sähköisessä asianhallintajärjestelmässä yksi tuomiokapitulin määräämä jäsen.

Esitys Pöytäkirjantarkastajaksi ehdotetaan valittavaksi Leena Sorsa ja ääntenlaskijoiksi ehdotetaan valittaviksi Leena Sorsa ja Hannu Laukkonen.

Päätös Päätös esityksen mukaisesti.

Kokouksen työjärjestys

Tuomiokapitulin työjärjestyksen 2 §:n mukaan istunnossa käsiteltävistä asioista on laadittava esityslista, joka toimitetaan jäsenille siten kuin tuomiokapituli päättää. Esityslistalle otetaan tuomiokapitulille viimeistään kahta päivää ennen istuntoa saapuneet asiat. Myöhemmin saapuneet, kiireelliset asiat on kuitenkin mahdollisuuksien mukaan otettava esityslistalle.

Esitys Esityslista hyväksytään kokouksen käsittelyjärjestykseksi.

16.09.2020

Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli

Päätös

Päätös esityksen mukaisesti.

16.09.2020

Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli

§ 288 Lausunnon antaminen hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Diaarinumero DTAM/194/00.05.00/2020

Esittelijä Hiippakuntadekaani Terhi Törmä

Perustelut Sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö ja valtiovarainministeriö valmistelevat sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja maakuntien perustamista sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta. Sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö ja valtiovarainministeriö pyytävät lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Kirkollisista toimijoista lausuntopyyntö on lähetetty kirkkohallitukselle sekä kaikille tuomiokapituleille. Hallituksen esitys on luettavissa osoitteessa https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/165db659-8cf1-49b4-b33d-c2cd7a4390bf/38b5aa55-7f81-4639-b836-4cdbc1858c45/MUISTIO_20200615062911.pdf

Tausta

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti Suomessa toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus ja perustetaan maakunnat. Uudistuksessa on hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveystalvet kaikille suomalaisille, parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin ja hillitä kustannusten kasvua.

Pelastustoimen uudistuksen tavoitteena on turvata pelastustoimen palvelujen saatavuus, kattavuus ja laatu myös tulevaisuudessa. Uudistuksen tavoitteena on kehittää ja tukea pelastustoimen valtakunnallista tehokkuutta ja yhdenmukaisuutta. Uudistuksella vastataan pelastustoimen haasteisiin vahvistamalla toimialan valtakunnallisia voimavaroja, kehittämällä toimialan johtamista ja ohjausta sekä tiivistämällä alan toimijoiden yhteistyötä. Tavoitteena on varmistaa myös, että maakuntien pelastuslaitoksilla on mahdollisuus tuottaa ensihoitopalveluja koko maassa. Näin varmistetaan jatkossakin pelastustoiminnan ja ensihoidon palvelutuotannon toiminnallinen ja kustannustehokkuus.

Tavoitteet

Lausuntopyyntöä kohteena olevalla hallituksen esitysluonnoksella ehdotettaisiin säädettäväksi uuden hallintotason perustamisen ja toiminnan kannalta keskeiset lait, joita olisivat maakuntalaki, laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, laki pelastustoimen järjestämisestä sekä niiden yhteinen voimaannpanolaki, maakuntien rahoituslaki sekä ehdotukset kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön, verolainsäädännön, maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskevan lainsäädännön sekä eräiden yleishallintoa koskevien lakien muuttamiseksi. Perustettaville uusille maakunnille siirrettäisiin vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä.

16.09.2020

Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli

Arviointia

Lausuntopyyntö on erittäin laaja (1208 sivua) ja sisältää useita aihekokonaisuuksia. Tuomiokapitulin on tarkoituksenmukaista ottaa kantaa lausunnossaan niihin seikkoihin, joilla on vaikutusta kirkon työhön, talouteen tai hallintoon. Luonnoksessa on Tampereen tuomiokapitulin kannalta erityisesti kolme asiakokonaisuutta, johon on lausunnossa syytä kiinnittää huomiota.

Ensinnäkin kirkon kannalta on merkittävää, että lakiesitysluonnokseen sisältyy sekä kunnan että sote-maakunnan osalta velvoite tehdä yhteistyötä julkisten toimijoiden sekä yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Säännösehdoituksissa on erikseen mainittu moninainen yhteistyö seurakuntien ja muiden uskonnollisten yhteisöjen kanssa ihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Tämä vaikuttaisi luovan vahvan perustan hyvään yhteistyöhön sekä kumppanuus- ja ostopalvelusopimusten solmimiseen jatkossakin esimerkiksi kirkon perheneuvonnassa, kehitysvammaistyössä, sairaalasielunhoidossa, lasten, nuorten ja perheiden palveluissa, iäkkäiden palveluissa, oppilaitostyössä, mielenterveystyössä ja päihdehuollossa sekä maahanmuuttajatyössä. Lausunnossa on syytä korostaa yhteistyön merkitystä sekä sitä, että on tärkeää mainita kirkko ja seurakunnat säännöksissä.

Lausunnossa on esimerkiksi mahdollista valottaa kirkon perheneuvonnan merkitystä palvelujen saatavuuden kannalta. Yhteistyösopimukset kirkon perheasiain neuvottelukeskusten ja paikallisten seurakuntien sekä osin kuntien kesken ovat varmistaneet perhe- ja parisuhdepalveluiden saannin myös kasvukeskusten ulkopuolelle. Juuri pienten kuntien kohdalla tällaisten erityispalveluiden saatavuus on ongelma, johon sosiaalipalveluiden uudistamisessa tulee kiinnittää huomiota.

Lausunnossa on syytä myös tuoda esiin sairaalasielunhoidon asema osana perusoikeuksien toteutumista ja väestön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin turvaamista. Kirkko toteuttaa spirituaalista, eli henkistä ja hengellistä terveyttä edistävää toimintaa sairaalasielunhoitotyössä. Kirkon sairaalasielunhoitotyö toteutuu tällä hetkellä sopimus pohjaisen yhteistyöverkoston kautta, mutta toiminnalla ei ole sote-järjestäjiä velvoittavaa säädöspohjaa. On tärkeää huolehtia siitä, että tämän tuen tarjoaminen voi jatkua vähintään nykyisessä laajuudessa, jotta väestön palvelut eivät uudistuksen toteutuessa heikkene. Erityisen merkittävää sairaalasielunhoidollinen tuki on palliatiivisessa hoidossa ja saattohoidossa, ikääntyneiden hoivassa sekä akuuttisairaanhoidon kriisitilanteissa.

Maakunnan palvelukokonaisuuksia ja palveluketjuja suunniteltaessa on kiinnitettävä huomiota maakunnan nimeämiseksi vastuutahoksi sekä vastaavasti spirituaalista terveyttä tukevan tukipalvelun (sairaalasielunhoito) integroitumiseen potilaan kokonaisvaltaiseen hoitoon. Palvelun saatavuuden turvaamiseksi asiasta on jatkossa syytä säätää sote-järjestäjiä velvoittavasti.

Toiseksi esitysluonnoksessa todetaan sote-maakuntien tehtäviin kuuluvan osaltaan myös valmiussuunnittelu ja varautuminen. Suomalaisessa yhteiskunnassa varautumista ohjaa lainsäädännön lisäksi yhteiskunnan turvallisuusstrategia, jota toteutetaan kokonaisturvallisuuden

16.09.2020

Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli

toimintaperiaatteella. Myös kirkko toimii kokonaisturvallisuuden ylläpitämisessä. Henkinen huolto ja siihen varautuminen on seurakuntien lakisääteinen tehtävä (kirkkolaki 25:15a). Tampereen hiippakunnassa seurakuntien henkistä huoltoa toteutetaan osana yhteiskunnan psykososiaalista tukea ja yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Seurakuntien henkisen huollon jäsentyminen osaksi maakuntien koordinoimaa psykososiaalista tukea voi toteutua esimerkiksi rovastikunnallisten ryhmien kautta.

Viimeksi koronaepidemian aikana on konkreettisesti tullut esille seurakuntien merkitys kriisi- ja poikkeusaikana. Sote-maakuntien valmiussuunnittelussa ja varautumisessa on syytä ottaa huomioon myös tuomiokapitulit, seurakuntayhtymät ja seurakunnat. Tämä ei tule esille lakiesitysluonnoksessa ja siihen on syytä kiinnittää huomiota.

Kolmanneksi toteutuessaan uudistuksella olisi seurauksia seurakuntien talouteen. Kun verotuloja siirretään kunnilta valtiolle, sillä on vähennysjärjestelmän kautta vaikutuksia kirkollisveroon. Kirkollisveron tuotto kasvaisi noin 55 miljoonaa euroa. Kirkko siis saisi verouudistuksen yhteydessä perusteetonta hyötyä ja vastaavasti seurakuntaan kuuluvat verovelvolliset maksaisivat veroa nykyistä enemmän.

Rahoitusmalli vastaa kirkollisverovaikutuksiltaan aiemmassa sote-ehdotuksessa ollutta mallia, jonka valmistelun aikana on oltu yhteydessä Kirkkohallitukseen. Asiasta keskusteltiin myös edellisen kirkolliskokouksen talousvaliokunnan kanssa. Tuolloin kirkko sitoutui omilla toimilla edistämään sitä, että seurakunnat alentaisivat kirkollisveroprosenttejaan oma aloitteisesti. Näin uudistus olisi kirkollisveron osalta neutraali. Ymmärrettävästi asia voi paikallisseurakunnissa herättää ihmettelyä, mutta kokonaisuuden kannalta se on perusteltu ratkaisu. Vaihtoehtoina valmistelussa olivat myös kirkollisveron määrän alentaminen lailla tai valtion rahoituksen leikkaaminen. Lausunnossa voidaan puoltaa ehdotettua kirkollisverotukseen liittyvää ratkaisua. Vielä kuitenkin kannattaisi selvittää keinoja toteuttaa veroneutraaluisuuden siten, että se toteutettaisiin kokonaiskirkollisesti eikä seurakuntatalouksittain.

Lausunnon antaminen

Lausunnon määräaika on 25.9.2020 klo 16 eikä sen jälkeen tulevia lausuntoja oteta huomioon. Lausunto on annettava sähköisessä lausuntopalvelussa pääosin monivalintakysymyksinä, joskin myös sanalliset vastaukset ovat mahdollisia. Kysymyksiä on kaikkiaan 90. Lausunto on julkinen.

Tarkoituksenmukaisinta lienee, että tuomiokapituli valtuuttaa lakimiesasessori Jorma Juutilaisen vastaamaan sähköiseen lausuntopohjaan edellä esitettyjen näkemysten mukaisesti.

Esitys

Tuomiokapituli

- 1) hyväksyy edellä perusteluosassa esitetyt näkemykset sote-maakuntalausuntoon; ja
- 2) valtuuttaa lakimiesasessori Jorma Juutilaisen vastaamaan sähköiseen lausuntolomakkeeseen.

16.09.2020

Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli

Päätös	Päätös esityksen mukaisesti.
Toimenpiteet	Lakimiesasessori Jorma Juutilainen kirjaa tuomiokapitulin lausunnon sähköiseen lausuntolomakkeeseen.
Lisätiedot	hiippakuntadekaani Terhi Törmä, terhi.torma@evl.fi tai puh. 0400 910 772 lakimiesasessori Jorma Juutilainen, jorma.juutilainen@evl.fi tai puh. 050 407 8153
Muutoksenhaku	Päätökseen ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa hakea muutosta.

16.09.2020

Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli

§ 321 Istunnon päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:41.

Kokouksen puolesta

Hannu Laukkonen
sihteeri

Pöytäkirjantarkastus

Kokouksen pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun ja tehtyjen päätösten mukaiseksi.

Leena Sorsa
pöytäkirjantarkastaja

Allekirjoitukset on tehty Domus-asianhallintajärjestelmään.